

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.I.20.003/2026/4.

A felperes:

Felperes1 (tartózkodási helye: cím1)

A felperes képviselője:

dr. Mihály Rita pártfogó ügyvéd (cím3)

Az alperes:

Alperes1 (cím1)

Az alperes képviselője:

dr. Varga-Lazányi Irén jogtanácsos

A per tárgya:

sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék 4.P.20.156/2025/22.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes; 23.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 112.000 (száztizenkettőezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú eljárásban felmerült munkadíját a felperes köteles viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2018. május 11. napjától az alperesi intézetben tölti szabadságvesztés büntetését. 2018. június 20. napjától speciális étrendben részesült: 2018. június 20-tól 2018. szeptember 11-ig koleszterin szegény, ezen belül zsírszegény, fűszerszegény májkímélő diétában, 2021. szeptember 16. napjától a szénhidrát mennyiséget időszakonként eltérően meghatározott cukorbeteg diétában. 2023. november 7-től 160 gramm szénhidrát, 1500 kalória összetételű „Diab.160g CH” diétás étrend szerint étkeztetik, melynek végső időpontját az alperes a felperes állapotának függvényében 2029. május 7. napjában határozta meg.

[2] A felperes 2024. augusztus végéig nem dolgozó fogva tartottként pótélelmezésben részesült. 2024. augusztus 25. napján azonban módosult a büntetésvégrehajtási intézetben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak élelmezési ellátásának élelmezési, szakmai és táplálkozás egészségügyi követelményeiről szóló 13/2022. (IV. 29.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet), és e módosítás időpontjától az alperes csak a dolgozó fogvatartottakat részesíti pótélelmezésben.

[3] 2024. szeptember 1-től országos fogvatartotti étrend került bevezetésre, mely négyféle cukorbeteg étrendet tartalmaz. A felperes az ezen étrend szerinti, cukorbetegeknek biztosított diabetikus ételeket kapja, és az intézetben üzemeltetett boltban is lehetősége van élelmiszer vásárlásra.

[4] A felperes 2024. szeptember 17-én panasszal fordult az alpereshez. Sérelmezte ellátásának hiányát, arra hivatkozott, hogy az alperes nem biztosítja tápanyag szükségletét. A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség 2024. november 18-án meghozott Bv.1329/2024/5. számú határozatával a panaszt elutasította.

[5] Felvételének napjától a felperes az alperesnél több zárkában volt elhelyezve, 2024. február 15. napjától a 3023-as zárkában van.

[6] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fogvatartás során megsértette emberi méltóságát, embertelen, megalázó büntetésnek vetette alá. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 800.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[7] Arra hivatkozott, hogy az alperes megfelelő mennyiségű és minőségű élelem biztosítására köteles, ennek ellenére 2024. május 1-től kezdődően olyan mértékű élelemelvonást eszközölt, amely sérti emberi méltósághoz való jogát. Állította, hogy azzal, hogy 2024. augusztus 24-étől kezdődően nem biztosítja az alperes a pótélelmezést veszélyezteti egészségét, és növeli a cukorbetegség szövődményei kialakulásának kockázatát. Előadta továbbá, hogy a 3023-as számú zárka nem rendelkezik megfelelő szellőzéssel és az elavult és használhatatlan szellőzőrendszer miatt a levegő minősége folyamatosan rossz. A zárkában található W.C. ugyan el van látva elszívó berendezéssel, de az hosszú évek óta nem üzemel, ennek következtében használatát követően elviselhetetlen szag keletkezik, amely tovább rontja az életkörülményeket. Azt is sérelmezte, hogy cukorbetegségére úgy kap gyógyszert, hogy nem vizsgálta meg diabetológus szakorvos, és ez komoly egészségügyi kockázatokat rejt magában: a helytelen kezelés súlyos szövődményekhez, pl. hypoglikémiás vagy hyperglykémias állapothoz is vezethet, mely életveszélyes is lehet.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Idézte a büntetések, az intézkedések egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 155. § (3) bekezdését, mely szerint az elítéltek részére legalább napi háromszori étkezést szükséges biztosítani, melyből legalább egy étkezés meleg étel, továbbá a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 128. § (5) bekezdését, mely alapján az elítélt részére bv. orvosi javaslat alapján – a vonatkozó normakereten belül – egészségi állapotának megfelelő ételt kell biztosítani.

[9] Ismertette, hogy a munkáltatásban részt nem vevő felperes cukorbetegek diétás étrendje szerint étkezik. 2024. május 1-jétől a büntetésvégrehajtás I-II. agglomeráció közös étlapja alapján a bv. orvos által előírt diétás étrend szerint kapta az ellátását és 2024. augusztus végéig nem dolgozó fogvatartottként a bv. orvos által előírt eltérő étkezés miatt pótélelmezésben is részesült. 2024. augusztus 25. napjától azonban a BM rendeletet módosította a 36/2024 (VIII. 22.) BM rendelet, amely megszüntette a nem dolgozó fogvatartottak pótélelmezését, ezért 2024. szeptember 1-jétől országosan egységes központi étlap készült, melyben négy cukorbeteg étrend került kidolgozásra (Diab. 160g, 180 g, 200g és 220g). Ez alapján a felperes részére továbbra is biztosított a diétájának megfelelő étrend: 2024. szeptember 1-jétől a BM rendelet módosításának megfelelő napi háromszori étkezést kap a diétájának megfelelő tartalommal. Utalt arra is, hogy a felperesnek lehetősége van az intézetben üzemeltetett boltban szükségleti cikkek és élelmiszer vásárlására. Arra is hivatkozott, hogy a felperes havi rendszerességgel megjelent az intézeti alapellátó orvos előtt, aki diabetológus szakorvosi képesítéssel rendelkezik, emellett vizsgálatára sor került a Büntetés-végrehajtás Egészségügyi Központjában és többször szállították külkórházi vizsgálatra is.

[10] A zárka szellőzésével kapcsolatos kereset kapcsán előadta, hogy a felperes csupán általánosságban fogalmazta meg sérelmét, nem jelölt meg olyan időszakot, amelyben a szellőzés nem megfelelőségét tapasztalta. Azzal is érvelt, hogy e kereseti kérelmét

alátámasztó bizonyítékokat a felperesnek kell megjelölnie. Mindemellett nyilatkozatot tett arra vonatkozóan, hogy a fogvatartotti zárkák ablakkialakítása a bv. intézet funkciójából adódóan biztonsági célokat is szolgál, a zárkaablakok egyben betöltik a biztonsági rács funkcióját is. A zárka szellőzését a 45 fokban lenyitható ablakszem és szellőzőnyílás biztosítja. A zárka mellékhelyiségben a szellőzést szintén szellőzőnyílás biztosítja, melyet központi szellőzőrendszer működtet. Az intézet szellőzőrendszere működőképes, és valamennyi szellőzőmotor üzemel.

[11] Mindezek alapján vitatta, hogy megsértette volna a felperes emberi méltóságát, embertelen, megalázó büntetésnek vetette volna alá.

[12] Arra az esetre, ha a bíróság érvei ellenére jogalapját tekintve megalapozottnak ítélné a keresetet, arra hivatkozott, hogy a személyiségi jog megsértése megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. Vitatta és eltúlzott mértékűnek tartotta a felperes által igényelt sérelemdíj összegét.

[13] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad, továbbá, hogy a felperesi pártfogó ügyvéd munkadíját a felperes köteles viselni.

[14] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a perben azt kellett vizsgálni, az alperesi bv. intézet a fogvatartás körülményeivel kapcsolatos jogszabályi előírásokat betartotta-e, megvalósult-e a felperes által hivatkozott jogszabálysértés és ennek következményeként a személyi jogsértés.

[15] Utalt a Bv. tv. 155. § (3) bekezdésére, mely alapján az intézetnek napi háromszori étkezést kötelező biztosítani azzal, hogy a BM rendelet a 14. §-a alapján biztosítani kell a diétás étrendet, de a 13.§-a értelmében csak a dolgozó fogvatartottak kaphatnak pótélelmezést.

[16] Az alperes által csatolt orvosi dokumentációból megállapította, hogy az alperes biztosítja a felperes részére a diétás étrendet, az orvosi vizsgálat lehetőségét és a gyógyszerellátást is. Utalt arra, hogy jogszabály nem írja elő állandó munkaviszonyban álló orvos alkalmazását, tehát az időszakos, külső személy által megoldott orvosi vizsgálat is elfogadható.

[17] Rögzítette, hogy a zárka szellőzésével kapcsolatos felperesi előadást az alperes vitatta, és a felperes semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott állítása alátámasztására.

[18] A fentiek alapján a felperes keresetét bizonyítatlanságra utalással utasította el.

[19] A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése, valamint a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján határozott. A felperes teljes személyes költségmentesség kedvezményében

részesült, ezért a le nem rótt kereseti illetéket a Pp. 101. §-a alapján az állam viseli. A pártfogó ügyvéd munkadíjának viseléséről a Pp. 101. § (3) bekezdése alapján határozott.

[20] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmének történő helytadást kérte.

[21] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte és a tényállásból téves jogi következtetést vont le. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta döntése meghozatalakor az Alaptörvény III. cikkét és az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében rögzített, az embertelen és megalázó bánásmód tilalmára vonatkozó rendelkezéseket. Úgy vélte, a jogszerűség vizsgálata nem merülhet ki abban, hogy az alperes betart-e egy adminisztratív rendeletet, hanem azt kell vizsgálni, hogy az intézkedés – jelen esetben az élelmiszeradag drasztikus csökkentése egy cukorbeteg személynél – okoz-e olyan szintű nélkülözést és szenvedést, amely sérti az emberi méltóságot. Arra is hivatkozott, hogy a pótélelmezés elvonása krónikus betegsége miatt olyan egzisztenciális hátrányt okozott, amelyet nem igazolhat önmagában egy jogszabályváltozás, hiszen az államnak pozitív kötelezettsége van a fogvatartottak egészségének megőrzésére, és ezt a bíróság elmulasztotta érdemben, az egyéni élethelyzetére vetítve vizsgálni.

[22] Tévesnek ítélte az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a bizonyítási teher kérdésében a zárka szellőzésével kapcsolatban is. Előadta, hogy zárt intézeti viszonyok között a fogvatartott objektíve nincs abban a helyzetben, hogy műszaki szakértői bizonyítást indítványozzon a szellőzőrendszer működésképtelenségének bizonyítására, ezért a tisztességes eljárás elvéből fakadóan elvárható lett volna, hogy a bíróság ne elégedjen meg az alperes pusztá tagadásával, hanem köteleznie kellett volna a szellőztető rendszer működőképességének hitelt érdemlő műszaki dokumentációval történő igazolására, és ennek a hiányában a bizonyítatlanságot nem az ő, hanem az alperes terhére kellett volna értékelni.

[23] Végezetül úgy vélte, hogy az orvosi ellátás kapcsán a bíróság tévesen redukálta a kérdést arra, hogy kötelező-e állandó diabetológust alkalmazni. Előadta, a jogsérelem lényege nem a státusz betöltése, hanem az, hogy a speciális diéta megvonása mellett a szakorvosi kontroll hiánya közvetlen egészségkárosító kockázatot jelent. Az, hogy az általános orvosi ellátás biztosított, nem pótolja a krónikus betegség szakszerű kezelését olyan időszakban, amikor az ellátás körülményei (étkezés) drasztikusan romlottak.

[24] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte a 17/2024. (XII. 9) IM rendelet 2. § (3) bekezdése és 3. § (1) és (4) bekezdése alapján.

[25] A fellebbezés nem alapos.

[26] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, ellenkérelem korlátai között bírálta felül és megállapította, hogy a Pp. 379. § és 380. §-ában írt feltételek nem álltak fenn. A fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdésben foglaltak alapján.

[27] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott körben lefolytatta a bizonyítást, a tényállást helytállóan állapította le, és abból levont jogi következtetése is megalapozott.

[28] Az ítéltábla rámutat arra, hogy a Pp. 265. § (1) bekezdése értelmében a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

[29] E főszabály szerint az alperes által vitatott felperesi állításokat a perben a felperesnek kellett a perben bizonyítania. E bizonyítási kötelezettség alól akkor mentesülhetett volna, ha a Pp. 265. § (2) bekezdése alapján valószínűsítette volna, hogy

- bizonyítási indítványához nélkülözhetetlen adatokkal kizárólag az alperes rendelkezik, és igazolta volna, hogy az ezek megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette, vagy

- a tényállítás bizonyítása számára nem elégséges, de az ellenérdekű féltől elvárható az állított tények fenn nem állásának bizonyítása, vagy

- a bizonyítás sikerességét az alperes neki felróhatóan hiúsította meg (bizonyítási szükséghelyzet).

[30] A felperes az elsőfokú eljárás során bizonyítási szükséghelyzetre nem hivatkozott, az elsőfokú eljárás során a Pp. 265. § (1) bekezdése szerinti általános szabály szerint kellett lefolytatni a bizonyítási eljárást.

[31] Az ítéltábla mindemellett rámutat arra, hogy alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy fogvatartotti helyzetéből adódóan nem tud a perben a bizonyítás lehetőségével élni. A felperest a perben jogi képviselő képviselte. A jogi képviselő a bizonyítási indítványokat megkötöttség nélkül elő tudta volna terjeszteni, és a felperest, tekintettel arra, hogy teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, a bizonyítással járó költségek sem akadályozták a bizonyításban. A felperesnek lehetősége lett volna szakértői bizonyítást indítványozni mind az élelmezés elvonása, mind a zárka szellőzésének körében előterjesztett tényállításai bizonyítására.

[32] Bizonyítás hiányában az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes által számára biztosított jogszabály szerinti háromszori étkezés olyan szintű nélkülözést és szenvedést okoz, mely sérti az emberi méltóságát, továbbá, hogy a 3023-as számú zárkában a szellőztető rendszer működésképtelen.

[33] Az ítéltábla a fentiek mellett utal arra is, hogy a felperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy az alperes elvonta a speciális diétáját, és ezért szükséges állandó szakorvosi kontroll. Az alperes vitatta, hogy a speciális diéta megvonásra került volna, állította és igazolta, hogy a felperes továbbra is a számára előírt Diab. 160g-os cukorbeteg étrend szerint kapja az ételt. A felperes nem vitatta az alperes azon

ellenkérelemben tett tényállítását sem, hogy a bv. orvos diabetológus szakorvosi képesítéssel rendelkezik, ezért megállapítható, hogy az alperes nem csak általános orvosi ellátást biztosít a felperes részére, hanem ezzel egyidejűleg folyamatos, a krónikus betegsége szakszerű kezelését biztosító szakorvosi ellátást is.

[34] A fentiek alapján az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta [Pp.386. § (4) bekezdés].

[35] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült, a 17/2024. (XII. 9) IM rendelet 2. § (3) bekezdése és 3. § (1) és (4) bekezdése alapján megállapított költségét, miután azt a fellebbezési ellenkérelmében az alperes a Pp. 81. § (2) bekezdése szerint, az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással felszámította.

[36] A felperes teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a feljegyzett fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad. A felperest a perben, a másodfokú eljárás során is pártfogó ügyvéd képviselte. A Pp. 101. § (3) bekezdése alapján az ítéltábla megállapította, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére az eredménytelen fellebbezés folytán a felperes köteles.

[37] Az ítélettel szemben a Pp. 365. § (2) bekezdése szerint fellebbezésnek nincs helye.

Győr, 2026. február 26.

Dr. Molnár Andrea s. k.

Dr. Bartus Erika s. k.

Dr. Sarmon Hedvig s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró